

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-3-238 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-69/1452-552
Karar Tarihi : 4.11.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Şahin YAVUZ, Zeynep MADAN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

:- Agrium Inc.
Temsilcisi: Gülnisa COŞKUN
10 Lamartine Caddesi, 34437 Taksim / İstanbul

D. TARAFLAR

:- AWB Limited
380 La Trobe Street Melbourne VIC 3000 AVUSTRALYA

- Agrium Inc.
13131 Lake Fraser Drive SE Calgary, Alberta T2J 7E8,
KANADA

30

E. DOSYA KONUSU: Agrium Inc. tarafından AWB Limited'in tüm hisselerinin devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 14.10.2010 tarih ve 7884 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 27.10.2010 tarih ve 2010-3-238/Öİ-10-125.Ş.YA sayılı Birleşme/Devralma Ön İnceleme Raporu, 1.11.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-120/486 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-69 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Agrium Inc. tarafından AWB Limited'in tüm hisselerinin devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde izne tabi olduğu, bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde bir hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun kuvvetlendirilmesinin söz konusu olmaması nedeniyle inceleme konusu işleme izin verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.Taraflar

H.1.1. Agrium Inc. (Agrium)

- 60 Agrium, Kanada'da kurulmuş, hisselerinin tamamı Toronto Menkul Kıymetler Borsası ve New York Menkul Kıymetler Borsası'na kote edilmiş halka açık bir şirkettir. Agrium, hem Kuzey hem Güney Amerika'da tarımsal ürün ve hizmetlerin belli başlı perakende tedarikçilerinden olup, aynı zamanda tarımsal besin ve endüstriyel ürünlerin küresel düzeyde üreticisi ve pazarlamacısıdır. Agrium'un üç adet belli başlı stratejik iş kolu bulunmakta olup, bunlara aşağıda yer verilmiştir:
- (i) Perakende: Agrium'un perakende iş kolu, doğrudan çiftçi ve yetiştiricilere, ekin besinleri, ekin korumaları ve tohum sağlamak ve bilimsel tarım hizmetleri sunmaktadır. Agrium, Kuzey ve Güney Amerika'da dokuz yüzün üzerinde çiftlik tesisi işletmektedir.
 - 70 (ii) Toptan: Agrium'un toptan iş kolu, nitrojen, fosfat ve potasyum tuzu gibi birincil ekin besinlerini küresel çaptaki zirai ve sınaî müşterilere üretimini, pazarlanmasını ve dağıtımını gerçekleştirmektedir. Agrium ayrıca Kuzey Amerika ve Avrupa'nın çoğunda kendisine ait olan ürün dağıtım ve terminal depolama ağını işletmektedir.
 - (iii) İleri Teknolojiler: Agrium dünya çapında geniş tabanlı tarım, uzman tarım, profesyonel çimlendirme ve süs bitkileri pazarlarına satılmak üzere çeşitli ürünler üretilip pazarlanmaktadır. Bu kapsamda teşebbüs Kuzey Amerika çapında faaliyet göstermektedir.
- 80 Agrium'un Türkiye'de herhangi bir şirkette doğrudan veya dolaylı hissedarlığı bulunmamaktadır ve herhangi bir varlığa da sahip değildir. Bununla birlikte Agrium grup şirketlerinden Agrium Europe S.A.¹ 2009 yılında Türkiye'ye gübre ihraç etmiştir.

H.1.2. AWB Limited (AWB)

AWB, Avustralya'da kurulmuş ve hisselerinin tamamı Avustralya Menkul Kıymetler Borsası'na kote edilmiş tarımsal işletme şirketidir. AWB'nin faaliyetleri genel olarak aşağıda belirtilen iş kollarına ayrılmıştır:

- 90 (i) Kırsal Hizmetler: Avustralya ve Yeni Zelanda'da ekin kimyasalları üretimi, gübre, hayvancılık acenteliği, hayvan ihracatı, yün pazarlaması, sigorta ürünleri, tarımsal işletme ve emlak acenteliği dâhil olmak üzere perakende kırsal hizmet ve ürünleri tedarik etmektedir.
- (ii) Emtia Yönetimi: Havuz yönetimi hizmetleri, hasat finansmanı, tahıl pazarlaması, tahıl depolaması, gemi kiralama ve demiryolu taşımacılığı olmak üzere Avustralya menşeli tahıl emtialarının pazarlamasına ilişkin hizmet ve ürünler sunmaktadır. AWB Cenevre ve AWB Hindistan vasıtasıyla da uluslararası menşeli emtialara ilişkin olarak emtia yönetim

¹ Eski ünvanı Common Market Fertilisers S.A.olan Agrium Europe S.A.'nın %70 hissesi 2008 yılında ve %30 hissesi ise 1 Temmuz 2010 tarihinde Agrium tarafından devralınmıştır.

hizmetleri vermektedir. Ayrıca AWB'nin emtia yönetim işini yurtdışında yürütmek adına pazarlama temsilcilik büroları da bulunmaktadır.

100

AWB'nin Türkiye'de herhangi bir şirkette doğrudan veya dolaylı hissedarlığı bulunmamaktadır ve herhangi bir varlığa da sahip değildir. Bununla birlikte AWB grup şirketlerinden AWB (Cenevre) S.A., AWB (Avustralya) Limited ve AWB Harvest Finance Limited vasıtasıyla AWB, 2009 yılında Türkiye'ye buğday ve kırmızı mercimek ihracatı yapmıştır. AWB'nin ortaklık yapısına Tablo-1'de yer verilmiştir:

Tablo 1: AWB'nin Ortaklık Yapısı

Hissedarların Adı	Hissedarlık Oranı(%)
Credit Suisse	
Dimensional Fund advisors	
Centaurus Capital	
Aviva Investors	
UBS Securities	
UBS	
Alliance Bernstein – Value	
Paradice Investment Mgt	
BT Investment Mgt	
ING Investment Mgt	
LSV Asset Management	
Macquarie Group	
DİĞER ²	
TOPLAM	

Kaynak : Bildirim Formu

110

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin son fıkrasında ilgili ürün pazarının belirlenmesinde birleşme veya devralma konusu olan mal veya hizmetlerle, tüketicinin gözünde fiyatı ve kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal veya hizmetlerden oluşan pazarın dikkate alınacağı ifade olunmuştur. İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'da, talep ve arz ikamesi ile potansiyel rekabetin de pazar tanımında göz önünde bulundurulacağı belirtilmiştir.

120

Hisseleri devre konu AWB'nin faaliyetleri dosya mevcudu bilgi ve belgelerde kırsal hizmetler, emtia yönetimi olarak sınıflandırılmıştır. Bununla birlikte AWB'nin iştiraklerinin Türkiye'ye yapmış olduğu ihracatın "buğday" ve "kırmızı mercimek" satışı ile sınırlı olduğu belirtilmiştir.

Genel olarak bakliyat ve hububat ürünleri olarak adlandırılan buğday ve kırmızı mercimek gibi ürünlerin her biri üretim koşulları ve tüketim alanları bakımından farklılaşmaktadır. Söz konusu tarım ürünlerinin yetiştirilme koşulları da yine farklılık arz etmektedir. Anılan ürünlerin yemeklik kullanım için de genel olarak ikame edilebilir olmadığı söylenebilir.

130

² 15 Eylül 2010 tarihi itibarıyla yukarıda sayılan 12 en büyük hissedar dışında, AWB'nin toplam 4.585.000 adet hissesinin bir kısmını elinde bulunduran yaklaşık 42.000 hissedarı bulunmaktadır.

AWB'nin Türkiye'ye gerçekleştirmiş olduğu ihracat ürünlerinin her biri ayrı ilgili ürün pazarları olarak tanımlanabilecek olmakla birlikte İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. maddesinde "...inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir." denilerek, alternatif pazar tanımları çerçevesinde işlem rekabetçi endişe yaratmıyorsa ilgili pazarın tanımlanmayabileceği ifade edilmektedir. İncelemeye konu işlemin devralan tarafı 140 Agrium'um, hisseleri devredilen AWB ile örtüşen herhangi bir faaliyeti bulunmayan bir şirket olmasından hareketle işlemin alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabetçi bir endişe yaratmayacağı değerlendirildiğinden dosya kapsamında kesin pazar tanımları yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır. Bununla birlikte, devredilen tarafın iştiraklerinin Türkiye'ye yönelik faaliyetleri göz önünde tutularak değerlendirmeler bakliyat ve hububat pazarları üzerinden yapılmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarı kısmında da belirtildiği üzere devralma işlemi sonrası pazarın yapısında herhangi bir değişiklik olmayacağı dikkate alındığında, dosya konusu işlem kapsamında kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmasına ihtiyaç duyulmamıştır. 150

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Devir İşlemi

Bildirim konusu işlem, Agrium tarafından AWB'in tüm hisselerinin devralınmasıdır. Bu işleme göre, Agrium ve AWB, 20 Ağustos 2010 tarihinde "*Plan Uygulama Sözleşmesi*" akdetmişlerdir. Bu sözleşme uyarınca ve söz konusu belgede belirtilen ön koşulların tamamının yerine getirilmesi şartına bağlı olmak üzere, Agrium ve AWB, Agrium'un, 2001 tarihli *Avustralya Şirketler Kanunu*'nun 5.1 maddesi doğrultusunda bir plan yoluyla AWB tarafından ihraç edilmiş olan hisselerin tamamını AWB hissedarlarından devralması veya bağlı şirketlerinden herhangi birisinin devralmasını sağlaması konusunda mutabakata varmışlardır. "*Plan Uygulama Sözleşmesi*" çerçevesinde, Agrium, AWB'nin hisselerinin %100'ünü satın almayı teklif etmektedir. Bildirime konu işlemin tamamlanmasından sonra, hissedarların elinde AWB'nin herhangi bir hissesi, herhangi bir oy hakkı veya herhangi bir yönetim hakkı kalmaması planlanmaktadır. 160 170

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

Bildirime konu işlem, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (b) bendinde "*Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" şeklinde belirtilen türden bir devralma işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre "...bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş milyon Türk Lirası'nı 180

aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin alınması zorunludur". Bu bağlamda AWB'nin grup şirketlerinin 2009 yılında Türkiye'ye yapmış oldukları "buğday ve kırmızı mercimek" olmak üzere hububat ihracatları sırasıyla TL ve TL'dir. Bakliyat ve hububat pazarında sadece kırmızı mercimek satışından elde edilen ciro dikkate alındığında bile 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde öngörülen ciro eşiklerinin aşıldığı anlaşıldığından, başvuruya konu devralma işlemi izne tabi bir işlemdir.

190

Taraflar Türkiye'de faaliyetlerini genel olarak yurt dışından doğrudan satış yoluyla gerçekleştirmektedir. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, devralma sonrası ilgili ürün pazarlarında yoğunlaşma oranı ve rekabet koşullarında devralan teşebbüs Agrium'um söz konusu pazarlarda hiçbir faaliyetinin olmadığı dikkate alındığında farklılık oluşmayacağı anlaşılmıştır. Anılan pazarlarda ithalat vasıtasıyla faaliyet gösteren diğer uluslar arası ve Türkiye'de yerleşik teşebbüslerin varlığı, ithalatın önünde engel bulunmaması gibi unsurlar göz önüne alındığında, dosya konusu devralma işlemi neticesinde Türkiye pazarında hâkim durumun oluşması ihtimalinin olmadığı kanaatine varılmıştır.

200

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

210